

Asia: VN/19415/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (Kuljetusalan sääntelytoimet)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tausta

Haul Yeah! kehittää digitaalista markkinapaikkaa perävaunujen siirroille: niin satunnaisiin kuljetuksiin kuin ammattimaiseen siirtotoimintaan. Ammattimainen kuljetus kuuluu luonnollisesti lupajärjestelmän piiriin, ja markkinapaikka tulee tukemaan luvanvaraista toimintaa (mm. tavaraliikennelupien ja kaluston tietojen hallinta). Erityinen kehittämiskohteemme on O1–O2-luokan vaunujen ($\leq 3\,500$ kg) siirtäminen — kohderyhmä, jonka tarpeista palvelun idea alun perin lähti.

Tiivistelmä

Pidämme esitysluonnosta oikeansuuntaisena: kabotaasisääntelyn tarkennukset ja ajokorttiluokkien päivitykset tukevat sääntöjen noudatettavuutta ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käyttöönottoa. Esitämme, että kokonaisuutta täydennetään tarkkarajaisella poikkeuksella O1–O2-perävaunujen satunnaisiin siirtoihin ilman tavaraliikennelupaa EU-oikeuden sallimassa kehyksessä. Poikkeus nojaisi asetuksen (EY) N:o 1071/2009 1 artiklan 5 kohtaan, joka antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden jättää soveltamisen ulkopuolelle vain vähäisesti markkinoihin vaikuttavat kansalliset kuljetukset tavaroiden luonteen tai lyhyiden etäisyyksien vuoksi. Ehdottamamme ratkaisu olisi täsmällinen, valvottava eikä heikentäisi ammattikuljetusten kilpailuneutraliteettia.

1) Kannatettavat kohdat esitysluonnoksessa

Kabotaasisääntelyn selkeytys ja seuraamukset. Selkeämpi sääntely helpottaa noudattamista ja valvontaa.

Ajokorttiluokkien päivitys vaihtoehtoisille käyttövoimille. Luonnoksen mukaan B-luokka oikeuttaisi kuljettamaan enintään 4 250 kg vaihtoehtoisella polttoaineella toimivaa ajoneuvoa (edellyttäen vähintään kahden vuoden B-kokemusta), ja vastaava tarkennus tehtäisiin BE-luokkaan. Tämä poistaa painorajasta aiheutuvia kannustinongelmia ja tukee sähkö- ja muun vähäpäästöisen kaluston käyttöä myös perävaunusiirroissa.

2) O1–O2-siirtoihin tarvitaan rajattu poikkeus tavaraliikenneluvasta

Tavaroiden/kaluston luonne: O1–O2-luokan perävaunut (esim. vene-, auto-, hevostrailerit, työmaakärryt sekä asuntovaunut) ja niissä kuljetettava tavara ovat tyypillisesti yksittäisiä kalustoyksiköitä tai kuljetuksen tilaajan omaisuutta (omaan käyttöön tai suoraan tilaajan elinkeinoon liittyvää). Toiminta ei ole massatavaran logistiikkaa.

Vähäinen markkinavaikutus: N1 luokan Henkilö- ja pakettiautoilla tapahtuvat O1–O2-siirrot eivät syrjäytä raskasta kuljetuskalustoa; kapasiteetti ja yksikkökustannukset estävät tämän rakenteellisesti.

Kilpailuneutraliteetti: Ammattimainen tavaraliikenne (N2/N3 sekä varsinainen pakettiautologistiikka) säilyy lupavelvoitteiden piirissä; ehdotettu poikkeus koskee vain marginaalisia/satunnaisia siirtoja. Näitä siirtoja ei käytännössä tällä hetkellä suoriteta juurikaan ulkopuolisten toimesta, koska nykyisillä menetelmillä siirättäminen on kallista.

Valvottavuus: DAC7-raportointi ja viranomaisrekisterien hyödyntäminen mahdollistavat sen, että sivutoiminen siirtotoiminta voidaan erottaa päätoimisesta, ja väärinkäyttöön voidaan puuttua.

3) Ehdotettu ”perälauta” — selkeä raja ja valvontamalli

Ehdotamme, että Valtioneuvoston asetusta ilman liikennelupaa sallitusta ammattimaisesta tavarankuljetuksesta tiellä (274/2018) täydennetään uudella alakohtaisella säännöksellä, joka hyödyntää 1071/2009 1(5) artiklan liikkumavaraa:

Tavaraliikennelupaa ei tarvita, kun

- a) vetoautona on N1 luokan ajoneuvo, eli henkilö- tai pakettiauto (kokonaismassa $\leq 3\,500$ kg, ml. luonnoksessa ehdotettu 4 250 kg vaihtoehtoisille käyttövoimille),
- b) perävaunu on O1–O2-luokkaa (kokonaismassa $\leq 3\,500$ kg),
- c) kuljetus koskee kuljetuksen tilaajan omaisuutta (omaan käyttöön tai suoraan tilaajan elinkeinoon liittyvää); perävaunun omistus- tai hallintamuoto (oma/vuokrattu/lainattu) on vapaa. Rajausta ei mahdollista yleistä kaupallista logistiikkaa tilaajan ulkopuolisten kolmansien osapuolten tavaroille,
- d) toiminta on kuljettajaosapuolelle satunnaista eikä kuljetustoiminta ole kuljettajan pääasiallinen elinkeino (rajanvetoa tuetaan DAC7-raportoinnilla),
- e) yhdistelmän massarajat ja kuljettajan kelpoisuudet määräytyvät ajokorttisääntelyn mukaan (ml. luonnoksessa ehdotettu 4 250 kg vaihtoehtoisille käyttövoimille; BE-tarkennukset),
- f) kuljetuksen suorittava ajoneuvo on rekisteröity Suomeen, ja
- g) kuljetus tapahtuu Manner-Suomessa (Ahvenanmaan mahdolliset poikkeukset huomioiden).

Tämä kirjaus on tarkkarajainen ja helposti viestittävässä. Se ei avaa harmaata aluetta raskaalle liikenteelle, koska N2/N3-kaluston ja ammattimaisen logistiikan lupavelvoitteet säilyvät ennallaan.

4) Vaikutukset

Ympäristö ja sujuvuus: Vähentää edestakaista ajoa ja mahdollistaa sähkökäyttöisten vetoautojen hyödyntämisen myös kevyissä siirroissa — linjassa esitysluonnoksen tavoitteiden kanssa.

Pienet toimijat ja kotitaloudet: Syntyy uusi, rajatusti säännelty marginaalimarkkina O1–O2-siirroille ilman, että raskas logistiikkaa syrjäytetään. On mahdollista, että jonkinlaista toimintaa on ollut

harmaan talouden puolella esimerkiksi sosiaalisen median kautta, mutta asetusta muuttamalla tähän pystytään puuttumaan luomalla turvallinen ja valvottava vaihtoehto siirtotarpeille.

Hallinnollinen keveys ja valvonta: Rajaus istuu olemassa olevaan 274/2018-asetuksen logiikkaan; DAC7 tuottaa viranomaisille dataa ja helpottaa rajanvetoa satunnaisten ja ammattimaisen toiminnan välillä.

5) Johtopäätös

Kannatamme esitysluonnosta kokonaisuutena. Ehdotettu O1–O2-siirtojen rajattu poikkeus täydentää kokonaisuutta tavalla, joka on markkinoihin vain vähäisesti vaikuttava, kilpailuneutraali ja valvottava — mutta jolla on merkittävä käytännön hyöty kotitalouksille, pienille toimijoille ja vaihtoehtoisten käyttövoimien yleistymiselle. Poikkeus myös tuottaa valtiolle lisää tuloja tähän asti puuttuneen markkinaraon paikkaamisen myötä. Lisäksi harmaa talous vähenee, sillä jos tällaista toimintaa on ollut, sen seuranta on ollut liki mahdotonta.

Kunnioittavasti,

Haul Yeah! Tiimi

Honganmäki Toni
Haul Yeah! Oy